

DÍTĚ SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

Program semináře

Dokončení prezentace z Diagnostiky

Předškolní vzdělávání dítěte se zrakovým postižením

Videomateriál Den v mateřské škole

Prezentace a domácí úkoly ☺

31.10. – Braillovo písmo – česká sada a sady cizojazyčné, základní pravidla čtení a zápisu BP

Návrh IVP žáka slabozrakého a žáka nevidomého dle instrukcí vyučující

Literatura

FINKOVÁ, D., RŮŽIČKOVÁ, V., STEJSKALOVÁ, K. E-learningové texty k výuce Speciální pedagogiky osob se zrakovým postižením – neprodejné.

HAMADOVÁ, P., KVĚTOŇOVÁ, L., NOVÁKOVÁ, Z. *Oftalmopedie*. 2007

KEBLOVÁ, M. *Integrované vzdělávání dětí se zrakovým postižením*. 1998

MASON, H. *Visual Impairment*. 1997

VÁGNEROVÁ, M. *Oftalmopsychologie*. 1995

Předškolní věk dítěte se ZP

období iniciativy - potřeba aktivity a sebeprosazení (Erikson, 1968)

regulace chování

sebeprosazení – role žáka MŠ

dominance zrakového vnímání

inteligence – vývoj může být opožděn

větší pasivita a slabá pozornost

myšlení – problém s pochopením trvalosti objektu

řeč – opoždění, odchylky ve fonetické rovině, verbalismy

vnímání prostoru – méně jisté, pojmy nahoře dole, vlevo vpravo

kresba – nutné posílení rozvoje

Integrace vs. vzdělávání ve školách pro ZP děti (Mason, 1997)

předškolní věk – nejvhodnější věk pro integraci (Keblová, 1998)

osobnost a kompetence dítěte

podpora rodiny a její sociální status

dostupnost speciální školy

v místě bydliště - přístup pedagogů a typ prostředí MŠ

podpora SPC

stupeň postižení

Předškolní vzdělávání dětí se ZP v roce 2009/2010 v České republice

Dítě, žák, student se zrakovým postižením v legislativě

- **Školský zákon**
- **Vyhláška MŠMT č. 73/2005, Sb. ve znění vyhlášky č. 147/2011 Sb.**
- **Vyhláška MŠMT č. 72/2005, Sb. ve znění vyhlášky č. 116/2011**
- **Rámcové vzdělávací programy**

Školský zákon č. 561/2004 Sb., §16, odst. 1,2,

Dítě, žák a student **se speciálními vzdělávacími potřebami** je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním

Zdravotním postižením je pro účely tohoto zákona mentální, tělesné, **zrakové** nebo sluchové **postižení**, vady řeči, souběžné postižením více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování

**Vyhláška MŠMT č. 73/2005, Sb. ve znění vyhlášky
č. 147/2011 Sb.**

Za žáky s těžkým zdravotním postižením se považují **žáci s těžkým zrakovým postižením** (§1, odst. 4)

Formy speciálního vzdělávání (individuální integrace, skupinová integrace, škola samostatně zřízená pro žáky se zdr. Postižením „speciální škola“, kombinace výše uvedených (§3, odst. 1)

Typ speciálních škol – **mateřská škola pro zrakově postižené** (§5, odst. 1)

Třída pro děti se ZP (6-14), s TZP (4-6) (§10, odst. 1)

**Vyhláška MŠMT č. 72/2005 o poskytování poradenských služeb ve školách ... ve znění vyhlášky č.
116/2011**

speciálně pedagogické centrum je školské poradenské zařízení

žáci v integraci

žáci ve speciálních třídách, školách

od počátku školního vzdělávání až po ukončení školního vzdělávání

Činnosti speciálně pedagogických center pro ZP

úkoly

zajištění připravenosti na školní docházku

odborné podklady pro integraci a návrh IVP (předstih)

odborná péče integrovaným žákům

metodické poradenství rodičům, učitelům a škole (materiální a odborná pomoc)

speciálně pedagogická diagnostika

personál

formy činnosti

Standardní činnosti center

Společné

Speciální

Centrum poskytující služby žákům se zrakovým postižením

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (msmt.cz)

Vzdělávání dětí se SVP a dětí mimořádně nadaných (kap. 8)

Podmínky pro vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním a zdravotním postižením

Školní vzdělávací programy upraveny podle speciálních potřeb dětí – MŠ s upraveným vzděl. programem

RVP pro PV - klíčové kompetence a vzdělávací oblasti

Kompetence k učení

Kompetence k řešení problémů

Kompetence komunikativní

Kompetence sociální a personální

Kompetence činnostní a občanské

Dítě a jeho tělo – biologické

Dítě a jeho psychika - psychologické

Dítě a ten druhý - interpersonální

Dítě a společnost – sociální a personální

Dítě a svět - enviromentální

Předškolní vzdělávání dětí se zrakovým postižením (Keblová, 1998)

Vhodný věk pro integraci

Hlavní úkol speciálně pedagogického působení

rozvoj kompenzačních mechanismů

podpora využívání zraku

příprava na přechod do školy

Specifické dovednosti ve vzdělávání dítěte se ZP v mateřské škole (Keblová, 1998)

rozvoj zrakových funkcí

rozvoj sluchového vnímání

rozvoj hmatového vnímání

rozvoj čichu a chuti

rozvoj řeči

rozvoj estetického vnímání

nácvik orientace a samostatného pohybu/pohybové dovednosti

nácvik sebeobsluhy

Nácvik sociálních dovedností

Rozvoj zrakových dovedností

Děti se zachovalým světlocitem

Prosvětlování na lightboxu, černá komora, svítilny, kubusy, apod.

Děti slabozraké

Zpřístupnění informací

Rozvoj rozlišovací schopnosti, rychlost zrakového vnímání, obrázky, manipulace s předměty, barvy, sytost barev

Děti šilhavé a tupozraké

Pleoptická cvičení - vypichování, drobné hračky, Lego, stříhání, překreslování

Zrak jako podpora při POSP

http://www.litescout.com/englisch/materials/litescout_e.html

Rozvoj sluchového vnímání

Rozvoj sluchové paměti a pozornosti

Sledování hovoru, rozeznávání hlasů, lokalizace hlasu

Lokalizace a diferenciacie zvuků

Ozvučené míče, hudební nástroje, zvukové majáky, atd.

Naslouchání zvukům i v jiných prostředích, dopravní prostředky

Rozvoj čichu a chuti

Čich

informace o okolí

důležité při POSP

Čichové váčky, hry s prvky POSP

Chuť

Druhy chuti, Intenzita, původ

Chuťové zkoušky

Doplňek stolování

Rozvoj řeči

Zpožděný vývoj

Podložení slov konkrétní představou předmětu a činnosti

Básničky na orientaci, sebeobsluhu, jemnou motoriku, atd.

Spojení pojmů s pohybem (pravolevá orientace, nahoře – dole, Kuba řekl ...)

Správné sociální dovednosti

Rozvoj estetického vnímání

Hudební výchova

Nápodoba zvuků a jejich diferenciaci

Nácvik písní

Rozvoj hudebního sluchu, smyslu pro rytmus

Rozvoj předpokladů pro hru

Hudebně pohybové dovednosti

Výtvarná výchova

Rozvoj představivosti a upevnění představ

Adekvátní pomůcky (štetce, fixy, pastely, prstové barvy, kolíčkové kreslenky, reliéfní kreslenky)

Pohybové činnosti

Děti jsou tělesně slabé, úzkostné

Pozor na otřesy hlavy, cviky s překrvením hlavy (myopie, odchlípení sítnice, glaukomy)

Cíl - pohyb co nejpodobnější zdravým

Rozvoj zdatnosti, držení těla, koordinace končetin

Rozvoj samostatnosti

Využití smyslů

Techniky chůze bez hole a s holí v předškolním věku

Techniky chůze bez hole

Za jeden prst, za dva, za zápěstí

Trailing s bezpečnostním držením

Hračka, vařečka před dítětem

Chůze s předholemi/precanes (USA, ČR – raná péče)

i slabozraké děti

posílení sebevědomí z pohybu

http://www.youtube.com/watch?v=rIGN44XJ7bY&feature=results_main&playnext=1&list=PLB4C9563D97207062

Rozvoj hmatových dovedností

Podpora hmatu také u slabozrakých dětí, více zaměřeno na senzomotoriku/grafomotoriku

U nevidomých - předbraillovská příprava

Poznávání předmětů

Třídění dle kritérií

Vkládání

Navlékání

Kolíčkové kreslenky

Tvarování

Práce s papírem

Modelování

Čtení reliéfních obrázků

Rozvoj sebeobsluhy

Rozvoj sociálních dovedností

Pomůcky pro předškolní vzdělávání dětí slabozrakých i nevidomých

výrazně barevné hračky a pomůcky ke zrakové stimulaci

fixy se silnou stopou a zvětšené obrázky

stavebnice a předměty ke třídění

ozvučené hračky, zvukové majáčky

kolíčková kreslenka

reliéfní kreslenka

kuřátkový n. figurkový šestibod

hmatové obrázky a knížky

Školní zralost a školní připravenost

Videomateriál - Den v mateřské škole

Děkuji za pozornost!